

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Euroopan talousalueen
valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta annetun
lain muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta annettua lakia muutettavaksi siten, että direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamisesta koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä vuonna 1992 annettu Euroopan yhteisöjen neuvoston direktiivi voidaan saattaa Suomessa voimaan. Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) lisäpöytäkirjaa koskevan hallituksen esityksen mukaan kyseinen

direktiivi on tarkoitus sisällyttää ETA-sopimukseen.

Lain nimike ehdotetaan muutettavaksi muotoon laki Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta, mikä muutosten jälkeen kuvaa paremmin lain sisältöä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin ETA:n sekakomitean päätös ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamisesta.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1	5. Asian valmistelu	6
YLEISPERUSTELUT	3	5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	6
1. Johdanto	3	5.2. Lausunnot	6
2. Direktiivin 92/51/ETY sisältö	3	6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	7
3. Ehdotukset	4	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
3.1. Yleistä	4	1. Lakiehdotuksen perustelut	7
3.2. Tunnustamismenettely	4	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	11
Vähintään kolmivuotinen korkeakoulutut-		3. Voimaantulo	11
kinto tai ammatillinen tutkinto	4	LAKIEHDOTUS	12
Muu tutkinto	4	LIITE	15
Erikseen määritellyt alat	4	Rinnakkaisteksti	15
Ammatillinen kurssi tai ammatillinen			
opintosuoritus	6		
4. Esityksen vaikutukset	6		

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Sopimus Euroopan talousalueesta (ETA-sopimus) tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta annettu laki (1597/92) tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994 eräiden Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen tutkintojen tunnustamista koskeviin määräyksiin liittyvien lakien voimaannpanosta annetulla asetuksella (1394/93).

ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevan ETA:n sekkomitean päätöksen eräiden määräysten hyväksymistä koskevan hallituksen esityksen (HE 56/1994 vp) mukaan ETA-sopimuksen liitteen VII, jossa viitataan Euroopan yhteisöjen tutkintojen tunnustamista ja ammatinharjoittamisen ehtojen yhteensovittamista koskevaan lainsäädäntöön, esitetään lisättäväksi muun muassa direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä annettu neuvoston direktiivi (92/51/ETY).

2. Täydentävän tutkintodirektiivin sisältö

Direktiiviä 89/48/ETY täydentävästä ammatillisen koulutuksen tunnustamista koskevasta toisesta yleisestä järjestelmästä annetun direktiivi, jäljempänä täydentävä tutkintodirektiivi, tarkoituksena on edistää henkilöiden vapaata liikkuvuutta antamalla Euroopan talousalueen valtion (ETA-valtio) kansalaiselle oikeuden saada yleissivistävän koulutuksen jälkeinen ammatillinen koulutuksensa tai ammattikokemuksensa tunnustettua siinä ETA-valtiossa, johon hän siirtyy työntekijäksi tai itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi. Direktiivi ei vaikuta ETA-valtioiden oikeuteen määritellä haluamallaan tavalla kansalliset kelpoisuusvaatimukset niitä ammatteja varten, joiden harjoittamisen edellytyksistä ei ole Euroopan yhteisöjen (EY) säädöksiä.

Direktiiviä sovelletaan ETA-valtioiden kansalaisiin. Se koskee pääsyä säänneltyihin ammattitehtäviin, joihin vaaditaan sellaista ammattikoulutusta, jonka tunnustamisesta ei ole muita Euroopan talousaluetta (ETA) koskevia

sääntöjä. ETA-valtion kansalaiselle on annettava samoin ehdoin kuin oman maan kansalaiselle oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia, jos hänellä on toisessa ETA-valtiossa saatu tai tunnustettu koulutus ammattiin. Toisessa ETA-valtiossa saatu koulutus on tunnustettava siinäkin tapauksessa, että hakijan koulutus on alempitasoinen tai lyhyempi kuin mitä vastaanottava maa vaatii. Ylemmän ammatillisen koulutuksen perusteella saa kelpoisuuden myös sellaisiin tehtäviin, joihin vastaanottava maa vaatii korkeakoulututkintoa paitsi siinä tapauksessa, että vaatimuksena on yli nelivuotinen korkeakoulututkinto. Hyväksymismenettely on erilainen riippuen siitä, kuinka hyvin hakijan suorittaman koulutuksen taso ja pituus vastaavat vastaanottavan maan vaatimuksia.

Hakijalta voidaan pääsääntöisesti vaatia enintään neljän vuoden ammattikokemusta, jos vastaanottavan maan vaatiman ja hakijan saaman koulutuksen pituudessa on vähintään vuoden ero. Vaihtoehtoisesti häneltä voidaan vaatia kelpoisuuskokeen suorittamista tai enintään kolme vuotta kestävää sopeutumisaikaa, jos koulutusten tai ammattien sisällöissä on olennaisia eroja. Henkilölle on yleensä annettava mahdollisuus valita kelpoisuuskokeen ja sopeutumisajan välillä. Vastaanottava maa voi päättää, kumpi on suoritettava, jos ammatinharjoittaminen edellyttää kansallisen lainsäädännön tarkkaa tuntemista tai jos vastaanottava maa vaatii vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä annetussa neuvoston direktiivissä (89/48/ETY), jäljempänä tutkintodirektiivi, tarkoitettua tutkintotodistusta. Jos hakijalla on kouluasteen ammatillinen tutkinto ja vastaanottava maa vaatii ylempää ammatillista tutkintoa, hakijalta voidaan vaatia enintään kolmivuotinen sopeutumisaika tai kelpoisuuskoe, joiden välillä hän voi valita. Vaatimuksen ei tarvitse perustua koulutusten tai ammattien sisällöissä oleviin eroihin.

Täydentävä tutkintodirektiivi laajentaa eräiden ETA-sopimukseen sisältyvien itsenäistä ammatinharjoittamista teollisuuden, kaupan ja palvelualan tehtävissä koskevien direktiivien soveltamisalaa siten, että direktiivit tulevat koskemaan toimintojen harjoittamista myös virka- tai työ sopimussuhteessa. Ammattipätevyys näissä direktiiveissä tarkoitettuihin tehtä-

viin saadaan useinmiten siten, että henkilö on harjoittanut ammatillista toimintaa direktiivin soveltamisalaan kuuluvassa tehtävässä toisessa ETA-valtiossa tietyn ajan. Ammattipätevyyden tunnustamiseksi ei voida asettaa muita ehtoja. Henkilön ammattipätevyys tunnustetaan näiden direktiivien mukaisesti, vaikka ammattiin vaadittava koulutus tasoltaan ja pituudeltaan kuuluisi täydentävän tutkintodirektiivin soveltamisalaan. Näiden direktiivien piiriin kuuluu suuria ammattialoja esimerkiksi rakennusala.

Täydentävää tutkintodirektiiviä ei sovelleta ammatteihin, joista säädetään tutkintotodistusten vastavuoroista tunnustamista koskevalla erillisellä direktiivillä, eikä tämän direktiivin liitteessä A mainituissa direktiiveissä tarkoitettuihin toiminnan lajeihin. Liitteessä A mainitut direktiivit sisältyvät ETA-sopimukseen. Suomen lainsäädäntöön on tehty direktiivien edellyttämät muutokset.

3. Ehdotukset

3.1. Yleistä

Voimassa oleva laki rakentuu siten, että laissa on määritelty käsite tutkintotodistus, jonka tunnustamisesta laissa säädetään. Koska nyt voimaansaatettavassa täydentävässä tutkintodirektiivissä on paitsi määräyksiä tutkintotodistusten ja niiden kanssa vastaaviksi määriteltyjen, koulutuksesta annettujen asiakirjojen tunnustamisesta myös määräyksiä todistusten ja niiden kanssa vastaaviksi määriteltyjen, koulutuksesta annettujen asiakirjojen ja pätevyystodistusten tunnustamisesta, ehdotetaan lakia muutettavaksi siten, että laissa viitataan tältä osin ETA-sopimukseen. Laissa säädettäisiin näin ollen ETA-sopimuksessa tarkoitettujen tutkintotodistusten ja niiden kanssa vastaaviksi määriteltyjen, koulutuksesta annettujen asiakirjojen, ETA-sopimuksessa tarkoitettujen todistusten ja niiden kanssa vastaaviksi määriteltyjen, koulutuksesta annettujen asiakirjojen sekä ETA-sopimuksessa tarkoitettujen pätevyystodistusten tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään tai oikeudesta harjoittaa ammatia.

Tutkintodirektiivissä ja täydentävässä tutkintodirektiivissä tarkoitettut tutkintotodistukset ja niiden kanssa vastaaviksi määritelty koulutuksesta annetut asiakirjat on määritelty yksityiskohtaisissa perusteluissa asianomaisen pykälän

kohdalla. Samoin on määritelty täydentävässä tutkintodirektiivissä tarkoitettut todistukset ja niiden kanssa vastaaviksi määritelty koulutuksesta annetut asiakirjat sekä pätevyystodistukset. Tutkintotodistuksen tai todistuksen kanssa vastaaviksi määriteltyjä koulutuksesta annettuja asiakirjoja ovat edellä mainittujen direktiivien mukaan asiakirjat, joilla direktiivien mukaan pätevyys voidaan osoittaa tutkintotodistuksen tai todistuksen sijasta.

3.2. Tunnustamismenettely

Vaatumuksena vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkintotutkinto tai ammatillinen tutkinto

ETA-tutkintojen tunnustamismenettely silloin, kun Suomessa kelpoisuusvaatimuksena virkaan tai tehtävään taikka ammatinharjoittamisoikeuden ehtona on vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai ammatillisen korkeasteen tutkinto taikka opistotutkinto, jonka lukiopohjainen koulutus kestää vähintään kolme vuotta, ehdotetaan säilytettäväksi voimassa olevan lain mukaisena. Kelpoisuutta virkaan tai tehtävään haettaisiin opetusministeriöltä, joka antaisi asiasta päätöksen. Päätöksessä määrättäisiin tarvittaessa laissa säädetyistä lisävaatimuksista. Lisävaatimuksia voisi edellyttää myös ammatinharjoittamisoikeuden myöntävä viranomainen.

Vastaanottavan maan on tunnustettava täydentävässä tutkintodirektiivissä määritelty tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja myös siinä tapauksessa, että vastaanottava maa vaatii vähintään kolmivuotista korkeakoulututkintoa tai muuta tutkintodirektiivissä tarkoitettua vastaavantasosta tutkintoa. Siten ehdotuksen mukaan opetusministeriön ja ammatinharjoittamisoikeudesta päättävien viranomaisten tulisi myöntää kelpoisuus tai ammatinharjoittamisoikeus myös täydentävässä tutkintodirektiivissä määritellyn tutkintotodistuksen perusteella.

Täydentävässä tutkintodirektiivissä tarkoitettua alle kolmivuotista korkeakoulututkintoa tai ammatillista tutkintoa ei kuitenkaan tarvitse tunnustaa silloin, kun vastaanottavan maan kelpoisuusvaatimuksena tai ammatinharjoittamisoikeuden ehtona on yli nelivuotinen, tutkintodirektiivissä tarkoitettu korkeakoulututkinto

tai vastaava tutkinto. Tällainen tutkintotodistuksen tunnustamista rajoittava säännös ehdotetaan otettavaksi lakiin.

Vaativuutena muu tutkinto

Kun Suomessa viran tai tehtävän kelpoisuusvaativuutena tai ammatinharjoittamisen ehtona on muu tutkinto kuin edellisessä kohdassa tarkoitettu, ehdotuksen mukainen ETA-tutkintojen tunnustamisjärjestelmä olisi seuraava.

Ammatinharjoittamisoikeuden tutkintotodistuksen tai todistuksen perusteella ratkaisisi asianomainen viranomainen. Tutkintotodistuksen tai todistuksen tuottama kelpoisuus virkaan tai tehtävään tunnustettaisiin ilman erillistä päätöstä. Tällainen menettely on perusteltua, koska kyseessä olevien tutkintojen ollessa kelpoisuusvaativuutena ei ole hakijoiden eikä myöskään viranomaisten edun mukaista vaatia erillistä päätöstä kelpoisuudesta.

Kelpoisuuden toteaminen tapahtuisi käytännössä viranhaun yhteydessä. Valtionhallinnossa on säädetty kelpoisuusvaativuuteksi hyvin vähän muita kuin korkeakoulututkintoja. Alempien ETA-tutkintojen tuottaman kelpoisuuden toteaminen viranhaun yhteydessä ei tuota valtionhallinnossa ongelmia. Sen sijaan kunnallishallinnossa edellä tarkoitettuja kelpoisuusvaativuutuksia on runsaasti. Jotta alempia ETA-tutkintoja ei lain vastaisesti jätettäisi huomioon ottamatta virkoja ja tehtäviä täytettäessä puutteellisen kelpoisuuden vuoksi, tulee varmistaa, että varsinkin kunnalliset viranomaiset saavat tarpeellisen informaation lain sisällöstä.

Ehdotuksen lähtökohtana on, että laissa säädettyjä lisävaativuutuksia voidaan asettaa vain, kun kysymyksessä on kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saaminen sellaiseen virkaan, tehtävään tai ammattiin, johon pääsemiseksi Suomessa vaaditaan vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai vastaava. Koska joissakin tapauksissa saattaa olla tarpeen voida käyttää edellä mainittuja lisävaativuutuksia myös muissa viroissa, tehtävissä tai ammateissa, ehdotetaan, että tästä voidaan säätää asetuksella.

Erikseen määritellyt alat

Kuten edellä on todettu, täydentävä tutkintodirektiivi laajentaa eräiden ETA-sopimuk-

seen sisältyvien, itsenäistä ammatinharjoittamista teollisuuden, kaupan ja palvelualan tehtävissä koskevien direktiivien soveltamisalaa siten, että direktiivit tulevat koskemaan toimintojen harjoittamista myös työsopimussuhteessa. Direktiivin mukaan sen liitteessä B mainitut direktiivit saatetaan koskemaan kyseisissä direktiiveissä tarkoitetun toiminnan harjoittamisesta palkatussa työssä.

Liitteessä B mainitut direktiivit ovat seuraavat:

Neuvoston direktiivi, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta itsenäisten ammatinharjoittajien toiminnassa ISIC pääryhmiin 23—40 (teollisuus ja pienteollisuus) kuuluvassa tuotanto- ja jalostusteollisuudessa (64/429/ETY);

neuvoston direktiivi, itsenäisten ammatinharjoittajien toimintaan ISIC pääryhmiin 23—40 (teollisuus ja pienteollisuus) kuuluvassa tuotanto- ja jalostusteollisuudessa sovellettavista, siirtymätoimenpiteistä koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä (64/427/ETY);

neuvoston direktiivi, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta itsenäisten ammatinharjoittajien toiminnassa elintarvike- ja juomateollisuudessa (ISIC pääryhmät 20 ja 21) (68/365/ETY);

neuvoston direktiivi, itsenäisten ammatinharjoittajien toimintaan elintarvike- ja juomateollisuudessa (ISIC pääryhmät 20 ja 21) sovellettavista, siirtymätoimenpiteistä koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä (68/366/ETY);

neuvoston direktiivi, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta tukkukauppatoiminnassa (64/223/ETY);

neuvoston direktiivi, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta kaupan, teollisuuden ja pienteollisuuden välittäjien toiminnassa (64/224/ETY);

neuvoston direktiivi, tukkukauppatoimintaan sekä välittäjien toimintaan kaupan, teollisuuden ja pienteollisuuden alalla sovellettavista, siirtymätoimenpiteistä koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä (64/222/ETY);

neuvoston direktiivi, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta itsenäisten ammatinharjoittajien vähittäiskauppatoiminnassa (ISIC ryhmästä 612) (68/363/ETY);

neuvoston direktiivi, siirtymätoimenpiteistä koskevasta menettelystä itsenäisten ammatin-

harjoittajien vähittäiskaupan alan toiminnassa (ISIC ryhmästä 612) (68/364/ETY);

neuvoston direktiivi, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta itsenäisten ammatinharjoittajien harjoittamassa hiilen tukkukaupassa ja hiilikaupan välittäjien toiminnassa (ISIC ryhmästä 6112) (70/522/ETY);

neuvoston direktiivi, itsenäisten ammatinharjoittajien toimintaan hiilen tukkukaupassa ja välittäjien toimintaan hiilikaupan alalla (ISIC ryhmästä 6112) sovellettavista, siirtymätoimenpiteitä koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä (70/523/ETY);

neuvoston direktiivi, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta itsenäisten ammatinharjoittajien ja välittäjien toiminnassa myrkyllisten tuotteiden kaupassa ja jakelussa (74/557/ETY);

neuvoston direktiivi, sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamisesta itsenäisten ammatinharjoittajien henkilöstöasiakaspalvelualan toiminnassa (ISIC pääryhmästä 85) (68/367/ETY);

1. Ravintolat, kahvilat, baarit ja muut aniskelu- ja ruokailupaikat (ISIC ryhmä 852)

2. Hotellit, majatalot, leirintäalueet ja muut majoituspaikat (ISIC 853);

neuvoston direktiivi, itsenäisten ammatinharjoittajien henkilöstöasiakaspalvelualan toimintaan (ISIC pääryhmästä 85) (68/368/ETY);

1. Ravintolat, kahvilat, baarit ja muut aniskelu- ja ruokailupaikat (ISIC ryhmä 852);

2. Hotellit, majatalot, leirintäalueet ja muut majoituspaikat (ISIC ryhmä 853)

sovellettavista, siirtymätoimenpiteitä koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä.

Ammattipätevyys edellä mainituissa direktiiveissä tarkoitettuihin tehtäviin saadaan useimmiten siten, että henkilö on harjoittanut ammatillista toimintaa direktiivin soveltamisalaan kuuluvassa tehtävässä toisessa ETA-valtiossa tietyn ajan. Ammattipätevyyden tunnustamiseksi ei voida asettaa muita ehtoja. Henkilön ammattipätevyys tunnustetaan näiden direktiivien mukaisesti, vaikka ammattiin vaadittava koulutus tasoltaan ja pituudeltaan kuuluisi täydentävän tutkintodirektiivin soveltamisalaan.

Edellä mainitut direktiivit ehdotetaan saatettavaksi koskemaan direktiiveissä tarkoitettua toiminnan harjoittamista palkatussa työssä siten, että laissa viitataan kelpoisuuden saamisesta näillä aloilla ETA-sopimukseen siten, että

ETA-sopimuksen erikseen määrittelemillä aloilla ammatinharjoittamisoikeus osoitetaan siten kuin sopimuksessa on kustakin alasta määrätty.

Vaatimuksena ammatillinen kurssi tai ammatillinen opintasuoritus

Kun Suomessa viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena tai ammatinharjoittamisoikeuden ehtona on ammatillinen kurssi tai ammatillinen opintasuoritus, tunnustamisjärjestelmä olisi vastaavanlainen kuin kohdassa vaatimuksena muu tutkinto on kuvattu. Ammatinharjoittamisoikeuden pätevyystodistuksen tai muussa ETA-valtiossa hankitun kelpoisuuden perusteella ratkaisisi asianomainen viranomaisen ja kelpoisuus virkaan tai tehtävään todettaisiin viranhaun yhteydessä ilman erillistä päätöstä.

Koska direktiivin mukaan on mahdollista vaatia hakijalta pätevyystodistuksen ja toisessa ETA-valtiossa hankitun kelpoisuuden lisäksi, että hän antaa erityisesti terveyteen, turvallisuuteen, ympäristönsuojeluun ja kuluttajan suojaan liittyvistä asioista samanlaiset takuut kuin Suomessa vaaditaan, ehdotetaan, että tällainen lisäedellytys säädetään laissa.

4. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä organisatio- ja henkilöstövaikutuksia. Esitys lisää huomattavasti ETA-valtioiden kansalaisten mahdollisuuksia saada suorittamansa koulutus ja harjoittelu tunnustetuksi Suomessa.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu opetusministeriön asettamassa työryhmässä, jonka tehtävänä oli valmistella täydentävän tutkintodirektiivin (92/51/ETY) voimaansaattamisen edellyttämät muutokset lainsäädäntöön.

5.2. Lausunnot

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto val-

tioneuvoston kanslialta, ministeriöiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä, AKAVA ry:ltä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö ry:ltä, Teollisuuden ja Työntantajain Keskusliitto ry:ltä ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä.

Annetuissa lausunnoissa esitetyt yksityiskohdat koskevat huomautukset on pyritty ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan esitystä lopulliseen muotoon laadittaessa.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys liittyy ETA:n sekakomitean päätöksen ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

Lain nimike. Lain nimike ehdotetaan muutettavaksi, koska kysymyksessä on ETA-valtioissa suoritettun koulutuksen ja harjoittelun tunnustamisesta yleensä eikä pelkästään tutkintotodistusten tunnustamisesta.

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan lain 1 §:ää. Sanamuoto on muutettu vastaamaan lain nimikkeen muutosta. Pykälän 2 ja 3 momentit vastaavat voimassa olevan lain 2 §:n 2 ja 3 momenttia ja 3 §:n 2 momenttia.

2 §. Vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai ammatillinen tutkinto. Pykälän 1 momentti sisältää voimassa olevan lain 2 ja 3 §:n mukaiset säännökset ETA-tutkintojen tunnustamisesta silloin, kun Suomessa vaaditaan vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai vastaava.

ETA-sopimuksessa tarkoitettuja tutkintotodistuksia ja niiden kanssa vastaaviksi määriteltyjä koulutuksesta annettuja asiakirjoja ovat tutkinto- ja täydentävässä tutkintodirektiivissä seuraavat:

Tutkintotodistukset tutkintodirektiivissä:

1) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä tutkintotodistus, todistus tai muu muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja tai tällaisten asiakirjojen yhdistelmä, joka osoittaa, että sen saaja on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa suorittanut vähintään kolmivuotisen koulutuksen korkeakoulussa tai muussa vastaavan tasoisessa oppilaitoksessa ja tarvittaessa suorittanut opintojen lisäksi vaadittavan harjoittelun, ja joka osoittaa, että sen saajalla on pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseessä olevaa ammattia;

2) muualla kuin pääosin ETA-valtiossa suoritusta 1 kohdassa tarkoitettua koulutuksesta myönnetty muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jos jokin muu ETA-valtio kuin Suomi on tunnustanut sen siten, että sen saajalla on tuossa valtiossa pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseistä ammattia, ja sen saajalla on lisäksi asiakirjan tunnustaneen valtion todistama kolmen vuoden ammatikokemus;

3) muun ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jos se on annettu ETA-valtiossa suoritettua koulutuksesta ja asiakirjan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen on tunnustanut sen vastaavan tasoiseksi kuin 1 kohdassa tarkoitettu tutkintotodistus ja jos sen saajalla on pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseessä olevaa ammattia tuossa valtiossa;

Tutkintotodistuksen kanssa vastaaviksi määritellyt koulutuksesta annetut asiakirjat tutkintodirektiivissä:

4) muun ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka osoittaa, että sen saaja on suorittanut vähintään kolmivuotisen tutkinnon tuon valtion korkeakoulussa tai muussa samantasoisessa oppilaitoksessa ja tarvittaessa suorittanut vaadittavan harjoittelun ja saanut valmiudet kyseessä olevaan ammattiin, johon tuossa valtiossa ei vaadita tutkinnon suorittamista, edellyttäen että hakija on viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana harjoittanut kyseistä ammattia päätoimisesti kaksi vuotta ETA-valtiossa;

5) todistus muodollisesta kelpoisuudesta, joka on annettu ETA-valtiossa suoritettua kou-

lutuksesta ja jonka jokin muu ETA-valtio kuin Suomi tunnustaa vastaavan tasoiseksi kuin 4 kohdassa tarkoitettu asiakirja, edellyttäen että tunnustaminen on annettu tiedoksi muille ETA-valtioille ja ETA:n sekakomitealle;

Tutkintotodistukset täydentävässä tutkinto-direktiivissä:

6) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama asiakirja, jolla osoitetaan, että sen saaja on muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa suorittanut muun kuin kohdassa 1 tarkoitettua vähintään yksivuotisen nuorisostaan jälkeisen koulutuksen, johon pääsemiseksi yleensä vaaditaan yliopistoon tai muuhun korkeampaan koulutukseen pääsyn edellyttämää nuorisostaan koulutusta ja tarvittaessa suorittanut opintojen lisäksi vaadittavan harjoittelun, ja jolla osoitetaan, että sen saajalla on pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseessä olevaa ammattia;

7) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama asiakirja, jolla osoitetaan, että sen saaja on suorittanut täydentävän tutkintodirektiivin liitteessä C mainitun koulutuksen, ja jolla osoitetaan, että sen haltijalla on ammattipätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseessä olevaa ammattia;

8) muualla kuin pääosin ETA-valtiossa suoritusta 6 ja 7 kohdassa tarkoitettua koulutuksesta myönnetty muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jos jokin muu ETA-valtio kuin Suomi on tunnustanut sen siten, että sen saajalla on tuossa valtiossa pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseessä olevaa ammattia ja että sen saajalla on lisäksi asiakirjan tunnustaneen valtion todistama kolmen vuoden ammattikokemus;

9) muun ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä koulutuksesta annettu asiakirja, jos se on annettu ETA-valtiossa suoritettua koulutuksesta ja asiakirjan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen on tunnustanut sen vastaavan tasoiseksi kuin 6 tai 7 kohdassa tarkoitettu tutkintotodistus ja sen saajalla on pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseessä olevaa ammattia tuossa valtiossa;

Tutkintotodistuksen kanssa vastaaviksi määritellyt koulutuksesta annetut asiakirjat täydentävässä tutkintodirektiivissä:

10) muun ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen antama muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka osoittaa, että sen saaja on suorittanut muun kuin 1

kohdassa tarkoitettua vähintään yksivuotisen nuorisostaan jälkeisen koulutuksen, johon pääsemiseksi yleensä vaaditaan yliopistoon tai muuhun korkeampaan koulutukseen pääsyn edellyttämää nuorisostaan koulutusta, ja suorittanut kyseiseen nuorisostaan jälkeiseen koulutukseen mahdollisesti sisältyvän ammattiin perehdyttävän koulutuksen, ja jolla osoitetaan, että sen saajalla on valmius ammattinsa harjoittamiseen, johon tuossa valtiossa ei vaadita tutkinnon suorittamista, edellyttäen että hakija on viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana harjoittanut kyseistä ammattia päätoimisesti kaksi vuotta ETA-valtiossa;

11) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama asiakirja, joka todistaa täydentävän tutkintodirektiivin liitteessä D mainitun säännellyn koulutuksen suorittamisen ja jolla osoitetaan, että sen saajalla on valmius ammattinsa harjoittamiseen, johon tuossa maassa ei vaadita tutkinnon suorittamista.

12) ETA-valtiossa suoritettua koulutuksesta annettu asiakirja, jonka jokin muu ETA-valtio kuin Suomi tunnustaa vastaavan tasoiseksi kuin 10 kohdassa tarkoitettu asiakirja, edellyttäen että tunnustaminen on annettu tiedoksi muille ETA-valtioille ja ETA:n sekakomitealle.

Edellä 4, 5, 10 ja 12 kohdassa on kysymys tapauksista, joissa koulutus ja harjoittelu on suoritettu sellaisessa ETA-valtiossa, jossa kyseinen ammatti ei ole säännelty. Tällöin direktiivien mukaan vaaditaan, että hakija on viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana harjoittanut kyseistä ammattia kaksi vuotta toisessa ETA-valtiossa. Tällaista edellytystä ei voimassa olevan lain mukaan ole voitu asettaa. Tältä osin lain soveltamiskäytäntöä ei ole tarkoitus muuttaa, vaan ETA-valtioissa suoritettu koulutus ja harjoittelu tunnustetaan edelleen samalla tavoin riippumatta siitä, onko kyseinen ammatti lähtömaassa säännelty vai ei.

Pykälän 2 momentissa rajoitetaan edellä mainittujen tutkintotodistusten tunnustamista. Jos Suomessa vaaditaan yli nelivuotinen korkeakoulututkinto tai vastaava tutkinto, tulee tunnustettavan tutkintotodistuksen olla tutkintodirektiivissä tarkoitettu tutkintotodistus tai sitä vastaava asiakirja. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kun kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, hyväksytään 1—5 kohdassa tarkoitettua tutkintotodistukset ja vastaaviksi määritellyt koulutuksesta annetut asiakirjat.

3 §. *Muu tutkinto.* Pykälässä säädetään

ETA-tutkintojen tunnustamisesta silloin, kun Suomessa vaadittava tutkinto on muu kuin 2 §:ssä tarkoitettu.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettun tutkintotodistuksen ja sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan osalta viitataan 2 §:n perusteluihin. ETA-sopimuksessa tarkoitettuja todistuksia ja niiden kanssa vastaavan tasoisiksi määriteltäviä koulutuksesta annettuja asiakirjoja ovat täydentävässä tutkintodirektiivissä seuraavat:

Todistukset:

1) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama asiakirja tai asiakirjojen yhdistelmä, jolla osoitetaan, että sen haltija on nuorisoasteen koulutuksen jälkeen saanut muun kuin tutkintotodistuksella tai sen kanssa vastaavaksi määritellyllä koulutuksesta annetulla asiakirjalla osoitettavan koulutuksen ETA-valtiossa joko oppilaitoksessa tai työssä tai yhdistetysti oppilaitoksessa ja työssä ja tarvittaessa suorittanut opintojen lisäksi vaadittavan harjoittelun, ja joka osoittaa, että sen haltijalla on pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseistä ammattia tuossa valtiossa;

2) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama asiakirja tai asiakirjojen yhdistelmä, jolla osoitetaan, että sen haltija on nuorisoasteen koulutuksen lisäksi suorittanut vaadittavan harjoittelun tai työelämään tutustumisen, ja joka osoittaa, että sen haltijalla on pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseistä ammattia tuossa valtiossa;

3) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama asiakirja tai asiakirjojen yhdistelmä, jolla osoitetaan, että sen haltija on teknisen tai ammatillisen nuorisoasteen koulutuksen jälkeen saanut tarvittaessa 1 kohdassa tarkoitettun, mahdollisesti ammattiin perehdyttävän koulutuksen, ja joka osoittaa, että sen haltijalla on pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseistä ammattia tuossa valtiossa;

4) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama asiakirja tai asiakirjojen yhdistelmä, jolla osoitetaan, että sen haltija on teknisen tai ammatillisen nuorisoasteen koulutuksen jälkeen tarvittaessa suorittanut tämän koulutuksen lisäksi vaadittavan harjoittelun tai työelämään tutustumisen, ja joka osoittaa, että sen haltijalla on pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseistä ammattia tuossa valtiossa;

5) muualla kuin pääosin ETA-valtiossa suoritusta 1—4 kohdassa tarkoitettua koulutuk-

sesta annettu asiakirja tai asiakirjojen yhdistelmä, jos jokin muu ETA-valtio kuin Suomi on tunnustanut sen siten, että sen haltijalla on tuossa valtiossa pätevyys ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseistä ammattia, ja sen haltijalla on lisäksi asiakirjan tunnustaneen valtion todistama kahden vuoden ammattikokemus;

6) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama asiakirja tai asiakirjojen yhdistelmä, jos se on annettu ETA-valtiossa suoritusta koulutuksesta ja asiakirjan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen on tunnustanut sen vastaavan tasoiseksi kuin 1—4 kohdassa tarkoitettu todistus ja jos sen saajalla on samat oikeudet ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseistä ammattia tuossa valtiossa;

Todistuksen kanssa vastaavan tasoisiksi määritellyt koulutuksesta annetut asiakirjat:

7) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama yksi tai useampi asiakirja, jolla osoitetaan, että sen haltija on nuorisoasteen koulutuksen jälkeen saanut 1 kohdassa tarkoitettun, mahdollisesti ammattiin perehdyttävän koulutuksen ETA-valtiossa joko oppilaitoksessa tai työssä tai yhdistetysti oppilaitoksessa ja työssä, ja tarvittaessa suorittanut tähän koulutukseen sisältyvän harjoittelun tai työelämään tutustumisen sekä saanut valmiudet tämän ammatin harjoittamiseen, johon tuossa valtiossa ei vaadita tutkinnon suorittamista, edellyttäen että hakija on viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana harjoittanut kyseistä ammattia päätoimisesti kaksi vuotta toisessa ETA-valtiossa;

8) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama yksi tai useampi asiakirja, jolla osoitetaan, että sen haltija on nuorisoasteen koulutuksen jälkeen suorittanut tähän koulutukseen sisältyvän harjoittelun tai työelämään tutustumisen ja saanut valmiudet tämän ammatin harjoittamiseen, johon tuossa valtiossa ei vaadita tutkinnon suorittamista, edellyttäen että hakija on viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana harjoittanut kyseistä ammattia päätoimisesti kaksi vuotta toisessa ETA-valtiossa;

9) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama yksi tai useampi asiakirja, joka osoittaa, että sen haltija on teknisen tai muun ammatillisen nuorisoasteen koulutuksen jälkeen tarvittaessa suorittanut 7 kohdassa tarkoitettun, mahdollisesti ammattiin perehdyttävän koulutuksen ja saanut valmiudet tämän ammatin harjoittamiseen, johon tuossa valtios-

sa ei vaadita tutkinnon suorittamista, edellyttäen että hakija on viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana harjoittanut kyseistä ammattia päätoimisesti kaksi vuotta toisessa ETA-valtiossa;

10) ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen koulutuksesta antama yksi tai useampi asiakirja, joka osoittaa, että sen haltija on teknisen tai muun ammatillisen nuorisoasteen koulutuksen jälkeen tarvittaessa suorittanut tähän koulutukseen sisältyvän harjoittelun tai työelämään tutustumisen ja saanut valmiudet tämän ammatin harjoittamiseen, johon tuossa valtiossa ei vaadita tutkinnon suorittamista, edellyttäen että hakija on viimeksi kuluneen 10 vuoden aikana harjoittanut kyseistä ammattia päätoimisesti kaksi vuotta toisessa ETA-valtiossa.

Edellä 7—10 kohdassa tarkoitettua kahden vuoden ammattikokemusta ei voida vaatia silloin, kun hakijalla on koulutuksesta annettu asiakirja, joka on myönnetty säännellyn koulutuksen suorittamisesta. Kuten 2 §:n perusteluissa on todettu, tällaista edellytystä ei yleensäkaan tulla asettamaan ETA-valtiossa suoritettun koulutuksen ja harjoittelun tunnustamisessa, vaan koulutus ja harjoittelu tunnustetaan samalla tavoin riippumatta siitä, onko kyseinen ammatti lähtömaassa säännelty vai ei.

Pykälän 2 momentin mukaan voidaan asetuksella säätää, että 5 ja 6 §:ssä säädettyjä lisävaatimuksia voidaan vaatia kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi pykälässä tarkoitettuihin virkoihin, tehtäviin ja ammatteihin ja että pykälässä tarkoitettujen virkojen ja tehtävien osalta tunnustamismenettely on sama kuin 2 §:ssä säädettyjen virkojen ja tehtävien. Varsinkin mahdollisuus asettaa lisävaatimuksia saattaa olla erityistapauksissa tarpeen myös alemmanasteista tutkintoa edellyttävissä viroissa, tehtävissä ja ammateissa.

Pykälän 3 momentin mukaan ETA-sopimuksen erikseen määrittelemillä aloilla ammatinharjoittamisoikeus osoitetaan siten kuin sopimuksessa on kustakin alasta määrätty. Nämä erikseen määritellyt alat on lueteltu yleisperustelujen kohdassa erikseen määritellyt alat. Ammattipätevyys näihin tehtäviin saadaan siten, että henkilö harjoittaa ammatillista toimintaa kyseisessä tehtävässä toisessa ETA-valtiossa tietyn ajan.

4 §. *Ammatillinen kurssi tai ammatillinen opintosuoritus.* Pykälä sisältää säännöksen ETA-tutkintojen tunnustamisesta silloin, kun

Suomessa vaaditaan ammatillinen kurssi tai ammatillinen opintosuoritus.

Kun Suomessa vaaditaan edellä mainittu koulutus, antaa ETA-sopimuksessa tarkoitettu pätevyystodistus tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa hankittu kelpoisuus saman kelpoisuuden kuin Suomessa suoritettu kurssi tai opintosuoritus. Tämän lisäksi voidaan vaatia, että hakija antaa erityisesti terveyteen, turvallisuuteen, ympäristönsuojeluun ja kuluttajan suojaan liittyvistä asioista samanlaiset takuut kuin Suomen lainsäädännössä edellytetään.

ETA-sopimuksen tarkoittama pätevyystodistus on täydentävän tutkintodirektiivin mukaan:

1) muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jolla todistetaan koulutus, josta ei anneta tutkintodirektiivissä tarkoitettua tutkintotodistusta tai täydentävässä tutkintodirektiivissä tarkoitettua tutkintotodistusta tai todistusta; tai

2) muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jonka ETA-valtion toimivaltainen viranomainen on, vaatimatta todistetta suoritettua koulutuksesta, antanut arvioituaan niitä henkilökohtaisia ominaisuuksia, taitoja tai tietoja, joita hakijan katsotaan välttämättä tarvitsevan ammatin harjoittamiseen.

Pykälässä tarkoitettu muussa ETA-valtiossa hankittu kelpoisuus tarkoittaa sitä, että täydentävän tutkintodirektiivin mukaan pätevyystodistuksen vaihtoehtona on, että hakija todistaa hankkineensa kelpoisuuden ryhtyä harjoittamaan tai harjoittaa kyseessä olevaa ammattia toisessa ETA-valtiossa.

5 §. *Lisävaatimus koulutuksen keston perusteella.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 5 §:ää. Pykälän sanamuoto on muutettu vastaamaan lain rakenteeseen ja edeltäviin pykäliin tehtyjä muutoksia.

6 §. *Lisävaatimukset koulutuksen ja tehtävien sisällön perusteella.* Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan lain 6 §:n 1 momenttia. Momentin sanamuoto on muutettu vastaamaan lain rakenteeseen tehtyjä muutoksia.

Pykälän 3 momentissa säädetään voimassa olevaan lakiin verrattuna uusi mahdollisuus määrätä pakollinen sopeutumis aika tai kelpoisuuskoe. Täydentävän tutkintodirektiivin mukaan tällainen säännös on mahdollista antaa. Säännös tarkoittaa sitä, että haettaessa kelpoisuutta tai ammatinharjoittamisoikeutta sellaiseen virkaan, tehtävään tai ammattiin, johon Suomessa vaaditaan vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai vastaava tutkinto, voi-

daan hakijalta aina vaatia joko sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen suorittamista, mikäli hakijalla on ETA-sopimuksessa tarkoitettu, alle kolmivuotisesta korkeakoulututkinnosta annettu tutkintotodistus tai ETA-sopimuksessa siihen rinnastettu ammatillisesta koulutuksesta annettu tutkintotodistus taikka tällaisen tutkintotodistuksen kanssa ETA-sopimuksessa vastaavaksi määritelly koulutuksesta annettu asiakirja.

Pykälän 4 momentti vastaa voimassa olevan lain 6 §:n 3 momenttia. Voimassa olevan lain 6 §:n 4 momentti jää tarpeettomana pois.

7 §. *Koulutuksen täydentäminen.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 7 §:ää. Pykälän sanamuoto on muutettu vastaamaan lain rakenteeseen tehtyjä muutoksia.

8 §. *Kelpoisuuden ratkaiseminen.* Pykälän 1 ja 2 momentit vastaavat voimassa olevan lain 8 §:n 1 ja 2 momenttia. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi Suomen Akatemia. Momenttien sanamuodot on muutettu vastaamaan lain rakenteeseen tehtyjä muutoksia.

9 §. *Päätös kelpoisuudesta.* Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan lain 9 §:n 1 momenttia. Momentin sanamuoto on muutettu vastaamaan lain rakenteeseen tehtyjä muutoksia.

Virkojen ja tehtävien kelpoisuusvaatimukseksi on tavallisesti säädetty tai määrätty tietyn tasoinen tutkinto. Sen vuoksi on tarkoituksenmukaista, että päätös kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään ensisijaisesti määrätään siten, että tutkintotodistuksen tai sitä vastaavan asiakirjan tuottama kelpoisuus määritellään tutkinnon tason perusteella samoin perustein kuin ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/86) mukaan. Nimittävän viranomaisen asiana on ottaa tarvittaessa huomioon hakijan ETA-valtiossa suorittama ammatillinen harjoittelu.

Erityisestä syystä kelpoisuus voidaan määrä-

tä siten, että tutkintotodistus tai sitä vastaava asiakirja tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on tietty, nimeltä mainittu tutkinto tai määrättyt opinnot. Tällöin edellytetään, että hakijalla on kyseiseen virkaan tai tehtävään valmentaneesta koulutuksesta annettu tutkintotodistus tai sitä vastaava asiakirja.

11 §. *Ammatinharjoittamisoikeuden ratkaiseminen.* Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevan lain 11 §:n 1 momenttia. Momentin sanamuoto on muutettu vastaamaan lain rakenteeseen tehtyjä muutoksia.

13 §. *Neuvottelukunta.* Pykälä vastaa voimassa olevan lain 13 §:ää. Pykälän sanamuoto on muutettu vastaamaan lain rakenteeseen tehtyjä muutoksia.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta annetun lain täytäntöönpanosta on annettu asetuksella Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta (1622/93). Tähän asetukseen on tehtävä lakiehdotuksen 3 §:n 2 momentista johtuvat ja muut, lähinnä tekniset tarkistukset.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti kuin ETA:n sekakomitean päätös ETA-sopimuksen pöytäkirjan 47 ja tiettyjen liitteiden muuttamisesta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1597/92) nimike, 1—5 §, 6 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 7 §, 8 §, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti sekä 13 § seuraavasti:

Laki

Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta

1 §

Sovellettamisala

Tässä laissa säädetään Euroopan talousalueen valtion kansalaisen muualla kuin Suomessa suorittaman koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään ja oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

Tämän lain perusteella ei voi saada kelpoisuutta virkaan tai tehtävään, johon voidaan nimittää tai valita vain Suomen kansalainen.

Tätä lakia ei sovelleta Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virkoihin ja tehtäviin eikä myöskään, jos muussa laissa tai asetuksessa säädetään Euroopan talousalueen valtion kansalaisen koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tuottamasta oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

2 §

Vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai ammatillinen tutkinto

Kun Suomessa viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi tai ammatinharjoittamisoikeuden ehdoksi on säädetty tai määrätty vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai ammatillisen korkea-asteen tutkinto taikka opistotutkinto, jonka lukiopohjainen koulutus kestää vähintään kolme vuotta, ja tutkinnon lisäksi mahdollisesti vaadittava ammatillinen harjoittelu, antaa Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksessa (*ETA-sopimus*) tarkoitettu, kyseiseen virkaan, tehtävään tai ammattiin valmentaneesta koulutuksesta annettu tutkintotodistus tai sen kanssa kyseisessä sopimuksessa

vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja saman kelpoisuuden tai oikeuden harjoittaa ammattia kuin Suomessa suoritettu tutkinto ja harjoittelu.

Kun viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi tai ammatinharjoittamisoikeuden ehdoksi on säädetty tai määrätty yli nelivuotinen 1 momentissa tarkoitettu tutkinto, antaa 1 momentissa tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja saman kelpoisuuden tai oikeuden harjoittaa ammattia kuin Suomessa suoritettu tutkinto ja harjoittelu, jos tutkintotodistus on annettu vähintään kolmivuotisesta korkeakoulututkinnosta tai ETA-sopimuksessa siihen rinnastetusta muusta tutkinnosta tai jos koulutuksesta annettu asiakirja on määritelty tällaisen tutkintotodistuksen kanssa vastaavaksi.

3 §

Muu tutkinto

Kun Suomessa viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi tai ammatinharjoittamisoikeuden ehdoksi on säädetty tai määrätty muu kuin 2 §:ssä tarkoitettu tutkinto ja sen lisäksi mahdollisesti vaadittava ammatillinen harjoittelu, antaa ETA-sopimuksessa tarkoitettu, kyseiseen virkaan, tehtävään tai ammattiin valmentaneesta koulutuksesta annettu tutkintotodistus tai todistus taikka sellaisen kanssa kyseisessä sopimuksessa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja saman kelpoisuuden kuin Suomessa suoritettu tutkinto tai harjoittelu.

Asetuksella voidaan säätää, että kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi 1 momentissa tarkoitettuun virkaan, teh-

tävään tai ammattiin voidaan vaatia 5 ja 6 §:ssä säädettyjä lisävaatimuksia ja että kelpoisuus 1 momentissa tarkoitettuun virkaan tai tehtävään ratkaistaan 8 §:ssä säädetyllä tavalla.

ETA-sopimuksen erikseen määrittelemillä aloilla ammatinharjoittamisoikeus osoitetaan siten kuin sopimuksessa on kustakin alasta määrätty.

4 §

Ammatillinen kurssi tai ammatillinen opintosuoritus

Kun Suomessa viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi on säädetty tai määrätty ammatillinen kurssi tai ammatillinen opintosuoritus, antaa ETA-sopimuksessa tarkoitettu, kyseiseen virkaan, tehtävään tai ammattiin valmentaneesta koulutuksesta annettu pätevyystodistus tai Euroopan talousalueen valtiossa hankittu kelpoisuus saman kelpoisuuden kuin Suomessa suoritettu kurssi tai ammatillinen opintosuoritus, jos pätevyystodistus tai kelpoisuus täyttää terveydelle, turvallisuudelle, ympäristönsuojelulle tai kuluttajansuojalle asetetut vaatimukset.

5 §

Lisävaatimus koulutuksen keston perusteella

Kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi 2 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin voidaan vaatia, että hakijalla on jossakin Euroopan talousalueen valtiossa saatu asianomaisen alan työ- tai ammattikokemus, jos tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan osoittama koulutus on kestoaltaan vähintään vuoden lyhyempi kuin Suomessa vaadittava koulutus ja harjoittelu. Tällaista ammattikokemusta voidaan vaatia enintään neljä vuotta. Vaadittu aika ei kuitenkaan saa olla pitempi kuin puuttuva koulutusaika kaksinkertaisena, kun puuttuva koulutusaika koskee koulutusta, eikä pitempi kuin puuttuva koulutusaika, kun puuttuva koulutusaika koskee ammatillista harjoittelua.

6 §

Lisävaatimukset koulutuksen ja tehtävien sisällön perusteella

Kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeu-

den saamiseksi 2 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin voidaan vaatia, että hakija suorittaa enintään kolme vuotta kestävä sopeutumisajan taikka kelpoisuuskokeen, jos Suomessa virkaan, tehtävään tai ammattiin valmentava koulutus eroaa olennaisesti siitä koulutuksesta, joka ilmenee tutkintotodistuksesta tai sen kanssa vastaavaksi määritellystä koulutuksesta annetusta asiakirjasta, tai jos viran, tehtävän tai ammatin tehtävät Suomessa eroavat olennaisesti tehtävistä siinä ammatissa, jonka harjoittaja hakija on tai johon hän on valmistunut.

Pakollinen sopeutumisaika tai kelpoisuuskoe voidaan vaatia aina, kun Suomessa virkaan, tehtävään tai ammattiin vaaditaan 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu tutkinto ja kun hakijalla on ETA-sopimuksessa tarkoitettu, alle kolmivuotisesta korkeakoulututkinnosta annettu tutkintotodistus tai siihen rinnastettu ammatillisesta koulutuksesta annettu tutkintotodistus taikka tällaisen tutkintotodistuksen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja.

Sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta ei voida vaatia, jos hakijalta vaaditaan 5 §:ssä säädetty ammattikokemus.

7 §

Koulutuksen täydentäminen

Jos Euroopan talousalueen valtio vaatii tutkintotodistuksen tai todistuksen taikka sellaisen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan saamiseksi ammatillisista harjoittelusta, voidaan tällainen harjoittelu hyväksyä suoritettavaksi Suomessa.

8 §

Kelpoisuuden ratkaiseminen

Edellä 2 §:ssä tarkoitettujen tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään päättää hakemuksesta opetusministeriö, paitsi siltä osin kuin viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on 11 §:n mukaisesti tai 1 §:n 3 momentissa tarkoitettun lain tai asetuksen nojalla myönnettävä oikeus harjoittaa ammattia.

Hakemuksen voi tehdä Euroopan talousalueen valtion kansalainen, jolla on 2 §:ssä tarkoitettu tutkintotodistus tai vastaava asia-

kirja. Hakijan on toimitettava opetusministeriölle hakemuksen käsittelyä varten tarpeelliset selvitykset.

Asetuksella voidaan säätää korkeakoulun oikeudesta päättää tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan tuottamasta kelpoisuudesta saman korkeakoulun virkaa täytettäessä sekä Suomen Akatemian oikeudesta päättää tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan tuottamasta kelpoisuudesta Akatemian virkaa täytettäessä, kun hakijaa koskevaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei ole.

9 §

Päätös kelpoisuudesta

Tutkintotodistuksen tai sitä vastaavan asiakirjan tuottama kelpoisuus määrätään ensisijaisesti siten, että se tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on opistotutkinto, korkeakoulututkinto, ylempi korkeakoulututkinto taikka jatkotutkintona suoritettava lisensiaatin tai tohtorin tutkinto. Erityisestä syystä kelpoisuus voidaan määrätä siten, että tutkintotodistus tai sitä vastaava asiakirja tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on tietty, nimeltä mainittu tutkinto tai määrättyt opinnot. Kelpoisuutta koskevassa päätöksessä määrätään tarvittaessa 5 tai 6 §:n mukaisista lisävaatimuksista.

11 §

Ammattinharjoittamisoikeuden ratkaiseminen

Oikeuden harjoittaa ammattia tässä laissa tarkoitetun tutkintotodistuksen tai todistuksen taikka sellaisen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan perusteella ratkaisee se viranomainen, joka myöntää oikeuden kyseisen ammatin harjoittamiseen.

13 §

Neuvottelukunta

Opetusministeriön yhteydessä on neuvottelukunta, joka tarvittaessa antaa opetusministeriölle lausuntoja Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään. Neuvottelukunta antaa opetusministeriölle tarvittaessa lausuntoja myös ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/86) mukaisesta korkeakouluopintojen rinnastamisesta ja suorittaa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään tai opetusministeriö määrää, muita tutkintojen tunnustamiseen liittyviä tehtäviä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1994.

Helsingissä 6 päivänä toukokuuta 1994

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1597/92) nimike, 1—5 §, 6 §:n 1,3 ja 4 momentti, 7 §, 8 §, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti sekä 13 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Laki

Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten tutkintotodistusten tunnustamisesta

1 §

Soveltaisala

Tässä laissa säädetään Euroopan talousalueen valtion kansalaisen *nuorisoasteen koulutuksen jälkeen* suorittaman vähintään kolmivuotisen korkeamman koulutuksen tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään ja oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

2 §

Kelpoisuus virkaan tai tehtävään

Kun viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi on Suomessa säädetty tai määrätty vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai ammatillisen korkea-asteen tutkinto taikka opistotutkinto, jonka lukiopohjainen koulutus kestää vähintään kolme vuotta, ja tutkinnon lisäksi mahdollisesti vaadittava ammatillinen

Laki

Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta

1 §

Soveltaisala

Tässä laissa säädetään Euroopan talousalueen valtion kansalaisen *muualla kuin Suomessa* suorittaman koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään ja oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

Tämän lain perusteella ei voi saada kelpoisuutta virkaan tai tehtävään, johon voidaan nimittää tai valita vain Suomen kansalainen.

Tätä lakia ei sovelleta Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virkoihin ja tehtäviin eikä myöskään, jos muussa laissa tai asetuksessa säädetään Euroopan talousalueen valtion kansalaisen koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tuottamasta oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

2 §

Vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai ammatillinen tutkinto

Kun Suomessa viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi tai ammatinharjoittamisoikeuden ehdoksi on säädetty tai määrätty vähintään kolmivuotinen korkeakoulututkinto tai ammatillisen korkea-asteen tutkinto taikka opistotutkinto, jonka lukiopohjainen koulutus kestää vähintään kolme vuotta, ja tutkinnon lisäksi

Voimassa oleva laki

harjoittelu, tuottaa tässä laissa tarkoitettulla tutkintotodistuksella osoitettu tutkinto ja harjoittelu saman kelpoisuuden kuin Suomessa suoritettu tutkinto ja harjoittelu.

Tämän lain perusteella ei voi saada kelpoisuutta julkiseen virkaan, johon voidaan nimitää tai valita vain Suomen kansalainen.

Tätä laki ei sovelleta Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkkokunnan virkoihin tai tehtäviin.

3 §

Oikeus harjoittaa ammattia

Kun ammatin harjoittaminen Suomessa edellyttää vähintään kolmivuotista korkeakoulututkintoa tai ammatillista korkea-asteen tutkintoa tai opistotutkintoa, jonka lukiopohjainen koulutus kestää vähintään kolme vuotta, ja tutkinnon lisäksi mahdollisesti vaadittavaa harjoittelua, on Euroopan talousalueen valtion kansalaiselle, jolla on tässä laissa tarkoitettu tutkintotodistus, myönnettävä oikeus harjoittaa kyseistä ammattia samoilla ehdoilla kuin Suomessa tutkinnon ja harjoittelun suorittaneelle.

Tätä lakia ei sovelleta, jos muussa laissa tai asetuksessa on säädetty Euroopan talousalueen valtiossa nuorisoasteen koulutuksen jälkeen suoritettun, vähintään kolmivuotisen korkeamman koulutuksen tuottamasta oikeudesta harjoittaa ammattia Suomessa.

Ehdotus

mahdollisesti vaadittava ammatillinen harjoittelu, antaa Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa (ETA-sopimus) tarkoitettu, kyseeseen virkaan, tehtävään tai ammattiin valmentaneesta koulutuksesta annettu tutkintotodistus tai sen kanssa kyseisessä sopimuksessa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja saman kelpoisuuden tai oikeuden harjoittaa ammattia kuin Suomessa suoritettu tutkinto ja harjoittelu.

Kun viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi tai ammatinharjoittamisoikeuden ehdoksi on säädetty tai määrätty yli nelivuotinen 1 momentissa tarkoitettu tutkinto, antaa 1 momentissa tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja saman kelpoisuuden tai oikeuden harjoittaa ammattia kuin Suomessa suoritettu tutkinto ja harjoittelu, jos tutkintotodistus on annettu vähintään kolmivuotisesta korkeakoulututkinnosta tai ETA-sopimuksessa siihen rinnastetusta muusta tutkinnosta tai jos koulutuksesta annettu asiakirja on määritelty tällaisen tutkintotodistuksen kanssa vastaavaksi.

3 §

Muu tutkinto

Kun Suomessa viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi tai ammatinharjoittamisoikeuden ehdoksi on säädetty tai määrätty muu kuin 2 §:ssä tarkoitettu tutkinto ja sen lisäksi mahdollisesti vaadittava ammatillinen harjoittelu, antaa ETA-sopimuksessa tarkoitettu, kyseeseen virkaan, tehtävään tai ammattiin valmentaneesta koulutuksesta annettu tutkintotodistus tai todistus taikka sellaisen kanssa kyseisessä sopimuksessa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja saman kelpoisuuden kuin Suomessa suoritettu tutkinto tai harjoittelu.

Asetuksella voidaan säätää, että kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi 1 momentissa tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin voidaan vaatia 5 ja 6 §:ssä säädettyjä lisävaatimuksia ja että kelpoisuus 1 momentissa tarkoitettuun virkaan tai tehtävään ratkaistaan 8 §:ssä säädetyllä tavalla.

ETA-sopimuksen erikseen määrittelemillä aloilla ammatinharjoittamisoikeus osoitetaan siten kuin sopimuksessa on kustakin alasta määrätty.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Tutkintotodistus

Tässä laissa tarkoitettu tutkintotodistus on:

1) Muun Euroopan talousalueen valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka osoittaa, että sen saaja on Euroopan talousalueen valtiossa suorittanut vähintään kolmivuotisen koulutuksen korkeakoulussa tai muussa vastaavan tasoisessa oppilaitoksessa ja tarvittaessa suorittanut opintojen lisäksi vaadittavan harjoittelun, ja joka osoittaa, että sen saajalla on pätevyys 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin tuossa valtiossa;

2) muualla kuin Euroopan talousalueen valtiossa suoritetusta, 1 kohdassa tarkoitettusta koulutuksesta myönnetty muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jos jokin muu Euroopan talousalueen valtio kuin Suomi on tunnustanut sen siten, että sen saajalla on tuossa valtiossa pätevyys 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin, ja sen saajalla on lisäksi asiakirja tunnustaneen valtion todistama kolmen vuoden ammattikokeus;

3) Muun Euroopan talousalueen valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, jos se on annettu Euroopan talousalueen valtiossa suoritetusta koulutuksesta ja asiakirjan myöntäneen valtion toimivaltainen viranomainen on tunnustanut sen vastaavan tasoiseksi kuin 1 kohdassa tarkoitettu tutkintotodistus ja sen saajalla on pätevyys 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin tuossa valtiossa;

4) muun Euroopan talousalueen valtion kuin Suomen toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muodollista kelpoisuutta osoittava asiakirja, joka osoittaa, että sen saaja on suorittanut vähintään kolmivuotisen tutkinnon tuon valtion korkeakoulussa tai muussa samantasoisessa oppilaitoksessa ja tarvittaessa suorittanut vaadittavan harjoittelun ja saanut valmiudet 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin, johon tuossa valtiossa ei vaadita tutkinnon suorittamista;

5) edellä 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa myös todistus muodollisesta kelpoisuudesta,

4 §

Ammatillinen kurssi tai ammatillinen opintosuoritus

Kun Suomessa viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimukseksi tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi on säädetty tai määrätty ammatillinen kurssi tai ammatillinen opintosuoritus, antaa ETA-sopimuksessa tarkoitettu, kyseiseen virkaan, tehtävään tai ammattiin valmentaneesta koulutuksesta annettu pätevyystodistus tai Euroopan talousalueen valtiossa hankittu kelpoisuus saman kelpoisuuden kuin Suomessa suoritettu kurssi tai ammatillinen opintosuoritus, jos pätevyystodistus tai kelpoisuus täyttää terveydelle, turvallisuudelle, ympäristönsuojelulle tai kulluttajansuojalle asetetut vaatimukset.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

joka on annettu Euroopan talousalueen valtiossa suoritetusta koulutuksesta ja jonka jokin muu Euroopan talousalueen valtio kuin Suomi tunnustaa vastaavan tasoiseksi kuin 4 kohdassa tarkoitettu tutkintotodistus, edellyttäen että tunnustaminen on annettu tiedoksi muille Euroopan talousalueen valtioille.

5 §

Lisävaatimus koulutuksen keston perusteella

Kun 4 §:ssä tarkoitetun tutkintotodistuksen sisältämän koulutuksen ja sen lisäksi vaadittavan harjoittelun kesto on vähintään vuoden lyhyempi kuin Suomessa vaadittava koulutus ja harjoittelu, voidaan tutkintotodistuksen lisäksi vaatia, että sen saaja on toiminut 2 §:ssä tarkoitetussa virassa tai tehtävässä tai harjoittanut 3 §:ssä tarkoitettua ammattia jossakin Euroopan talousalueen valtiossa. Tällaista ammattikokemusta voidaan vaatia enintään neljä vuotta. Vaadittu aika ei kuitenkaan saa olla pitempi kuin puuttuva koulutusaika kaksinkertaisena, kun puuttuva koulutusaika koskee nuorisoasteen koulutuksen jälkeen suoritettavaa korkeampaa koulutusta eikä pitempi kuin puuttuva koulutusaika, kun puuttuva koulutusaika koskee ammatillista harjoittelua.

6 §

Lisävaatimukset koulutuksen ja tehtävien sisällön perusteella

Kun Suomessa virkaan, tehtävään tai ammattiin vaadittava koulutus eroaa olennaisesti koulutuksesta, joka ilmenee 4 §:ssä tarkoitetusta tutkintotodistuksesta, tai kun viran, tehtävän tai ammatin tehtävät Suomessa eroavat tehtävistä siinä ammatissa, jonka pätevä ammatinharjoittaja tutkintotodistuksen saaja on tai johon hän on valmistunut, ja tämä ero on olennainen, voidaan tutkintotodistuksen lisäksi vaatia, että sen saaja suorittaa enintään kolme vuotta kestävä sopeutumisajan taikka kelpoisuuskokeen.

Sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoea ei voida vaatia, jos tutkintotodistuksen saajalta vaaditaan 5 §:ssä säädettyä ammattikokemusta.

5 §

Lisävaatimus koulutuksen keston perusteella

Kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi 2 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin voidaan vaatia, että hakijalla on jossakin Euroopan talousalueen valtiossa saatu asianomaisen alan työ- tai ammattikokemus, jos tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan osoittama koulutus on kestoltaan vähintään vuoden lyhyempi kuin Suomessa vaadittava koulutus ja harjoittelu. Tällaista ammattikokemusta voidaan vaatia enintään neljä vuotta. Vaadittu aika ei kuitenkaan saa olla pitempi kuin puuttuva koulutusaika kaksinkertaisena, kun puuttuva koulutusaika koskee koulutusta, eikä pitempi kuin puuttuva koulutusaika, kun puuttuva koulutusaika koskee ammatillista harjoittelua.

6 §

Lisävaatimukset koulutuksen ja tehtävien sisällön perusteella

Kelpoisuuden tai ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi 2 §:ssä tarkoitettuun virkaan, tehtävään tai ammattiin voidaan vaatia, että hakija suorittaa enintään kolme vuotta kestävä sopeutumisajan taikka kelpoisuuskokeen, jos Suomessa virkaan, tehtävään tai ammattiin valmentava koulutus eroaa olennaisesti siitä koulutuksesta, joka ilmenee tutkintotodistuksesta tai sen kanssa vastaavaksi määritellystä koulutuksesta annetusta asiakirjasta, tai jos viran, tehtävän tai ammatin tehtävät Suomessa eroavat olennaisesti tehtävistä siinä ammatissa, jonka harjoittaja hakija on tai johon hän on valmistunut.

Pakollinen sopeutumisaika tai kelpoisuuskoe voidaan vaatia aina, kun Suomessa virkaan, tehtävään tai ammattiin vaaditaan 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu tutkinto ja kun hakijalla on

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta säädetään tarkemmin asetuksella.

7 §

Koulutuksen täydentäminen

Kun pätevyyden saaminen 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuun virkaan tehtävään tai ammattiin edellyttää siinä Euroopan talousalueen valtiossa, joka on myöntänyt tutkintotodistuksen, tutkinnon lisäksi harjoittelua, voidaan tällainen harjoittelua hyväksyä suoritettavaksi Suomessa.

8 §

Kelpoisuuden ratkaiseminen

Tässä laissa tarkoitetun tutkintotodistuksen tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään päättää hakemuksesta opetusministeriö, paitsi siltä osin kuin viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on 11 §:n mukaisesti tai 3 §:n 2 momentissa tarkoitetun lain tai asetuksen nojalla myönnettävä oikeus harjoittaa ammattia.

Hakemuksen voi tehdä Euroopan talousalueen valtion kansalainen, jolla on 4 §:ssä tarkoitettu tutkintotodistus. Hakijan on toimitettava opetusministeriölle hakemuksen käsitteilyä varten tarpeelliset selvitykset.

Asetuksella voidaan säätää korkeakoulun oikeudesta päättää tutkintotodistuksen tuottamasta kelpoisuudesta saman korkeakoulun virkaa täytettäessä, kun hakijaa koskevaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei ole.

ETA-sopimuksessa tarkoitettu, alle kolmivuotisesta korkeakoulututkinnosta annettu tutkintotodistus tai siihen rinnastettu ammatillisesta koulutuksesta annettu tutkintotodistus taikka tällaisen tutkintotodistuksen kanssa vastaavaksi määriteltä koulutuksesta annettu asiakirja.

Sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta ei voida vaatia, jos hakijalta vaaditaan 5 §:ssä säädetty ammattikokemus.

7 §

Koulutuksen täydentäminen

Jos Euroopan talousalueen valtio vaatii tutkintotodistuksen tai todistuksen taikka sellaisen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan saamiseksi ammatillista harjoittelua, voidaan tällainen harjoittelu hyväksyä suoritettavaksi Suomessa.

8 §

Kelpoisuuden ratkaiseminen

Edellä 2 §:ssä tarkoitetun tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään päättää hakemuksesta opetusministeriö, paitsi siltä osin kuin viran tai tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on 11 §:n mukaisesti tai 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun lain tai asetuksen nojalla myönnettävä oikeus harjoittaa ammattia.

Hakemuksen voi tehdä Euroopan talousalueen valtion kansalainen, jolla on 2 §:ssä tarkoitettu tutkintotodistus tai vastaava asiakirja. Hakijan on toimitettava opetusministeriölle hakemuksen käsittelyä varten tarpeelliset selvitykset.

Asetuksella voidaan säätää korkeakoulun oikeudesta päättää tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan tuottamasta kelpoisuudesta saman korkeakoulun virkaa täytettäessä sekä Suomen Akatemian oikeudesta päättää tutkintotodistuksen tai sen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan tuottamasta kelpoisuudesta Akatemian virkaa täytettäessä, kun hakijaa koskevaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei ole.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Päätös kelpoisuudesta

Tutkintotodistuksen tuottama kelpoisuus määrätään ensisijaisesti siten, että tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on opistotutkinto, korkeakoulututkinto, ylempi korkeakoulututkinto taikka jatkotutkintona suoritettava lisensiaatin tai tohtorin tutkinto. Erityisestä syystä kelpoisuus voidaan määrätä siten, että tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on tietty, nimeltä mainittu tutkinto. Kelpoisuutta koskevassa päätöksessä määrätään tarvittaessa 5 tai 6 §:n mukaisista lisävaatimuksista.

9 §

Päätös kelpoisuudesta

Tutkintotodistuksen tai sitä vastaavan asiakirjan tuottama kelpoisuus määrätään ensisijaisesti siten, että se tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on opistotutkinto, korkeakoulututkinto, ylempi korkeakoulututkinto taikka jatkotutkintona suoritettava lisensiaatin tai tohtorin tutkinto. Erityisestä syystä kelpoisuus voidaan määrätä siten, että tutkintotodistus tai sitä vastaava asiakirja tuottaa kelpoisuuden virkaan tai tehtävään, jonka kelpoisuusvaatimuksena on tietty, nimeltä mainittu tutkinto tai määrättyt opinnot. Kelpoisuutta koskevassa päätöksessä määrätään tarvittaessa 5 tai 6 §:n mukaisista lisävaatimuksista.

11 §

Ammatinharjoittamisoikeuden ratkaiseminen

Oikeuden harjoittaa Suomessa ammattia tässä laissa tarkoitetun tutkintotodistuksen perusteella ratkaisee se viranomainen, joka myöntää oikeuden kyseisen ammatin harjoittamiseen.

11 §

Ammatinharjoittamisoikeuden ratkaiseminen

Oikeuden harjoittaa ammattia tässä laissa tarkoitetun tutkintotodistuksen tai todistuksen taikks sellaisen kanssa vastaavaksi määritellyn koulutuksesta annetun asiakirjan perusteella ratkaisee se viranomainen, joka myöntää oikeuden kyseisen ammatin harjoittamiseen.

13 §

Neuvottelukunta

Opetusministeriön yhteydessä on neuvottelukunta, joka tarvittaessa antaa opetusministeriölle lausuntoja tässä laissa tarkoitettujen tutkintotodistusten tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään. Neuvottelukunta antaa opetusministeriölle tarvittaessa lausuntoja myös ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/86) mukaisesta korkeakouluopintojen rinnastamisesta ja suorittaa sen mukaan kuin asetuksella säädetään tai opetusministeriö määrää muita tutkintojen tunnustamiseen liittyviä tehtäviä.

13 §

Neuvottelukunta

Opetusministeriön yhteydessä on neuvottelukunta, joka tarvittaessa antaa opetusministeriölle lausuntoja Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tuottamasta kelpoisuudesta virkaan tai tehtävään. Neuvottelukunta antaa opetusministeriölle tarvittaessa lausuntoja myös ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/86) mukaisesta korkeakouluopintojen rinnastamisesta ja suorittaa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään tai opetusministeriö määrää, muita tutkintojen tunnustamiseen liittyviä tehtäviä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1994.